

רש"י על דב' כ"א, יא:

"לא דברה תורה אלא כנגד יצר הרע שאם אין הקב"ה מתירה ישאנה באיסור. אבל אם נשאה סופו להיות שונאה שנאמר אחריו 'כי תהיינן לאיש', וסופו להוליד ממנה בן סורר ומורה, לכך נסמכו פרשיות הללו".

רצף פרשיות המלחמה:

כ', א-ט: נאום כהן משוח מלחמה ערב היציאה לקרב.

כ', י-יח: הקריאה לשלום לפני השמת המצור והקרב.

כ', יט-כ: דיני המצור.

[כ"א, א-ט: פרשת עגלה ערופה]

כ"א, י-יד: דיני שבוי מלחמה.

פרשיות מפרטות (כ', יט – כ"א, יד)	הפרשייה הכוללת (כ', י-יח)
	(ו) כי תקרב אל עיר להלחם עליה וקראת אליה לשלום. (יא) והיה אם שלום תענך ופתחה לך והיה כל העם הנמצא בה יהיו לך למס ועבדוך.
(יט) כי תצור אל עיר ימים רבים להלחם עליה לתפשה לא תשחית את עצה לנדה עליו ורזון כי ממנו תאכל ואתו לא תקרת כי האדם עץ השדה לבא מפניך במצור. (כ) רק עץ אשר תדע כי לא עץ מאכל הוא אתו תשחית וקרת ובנית מצור על העיר אשר הוא עשה עמך מלחמה עד ודתה.	(יב) ואם לא תשלים עמך ועשתה עמך מלחמה וצרת עליה.
(יז) כי תצא למלחמה על איבך ונתנו ה' אליהך בידך ושבת שביו.	(יג) ונתנה ה' אליהך בידך והכית את כל זכורה לפי חרב.
(יא) וראית בשבנה אשת יפת תואר וחשקת בה ולקחת לך לאשה. (יב) והבאתה אל תוך ביתך וגלחת את ראשה ועשתה את צפרניה. (יג) והסירה את שמלת שבנה מעליה וישבה בביתך ובכתה את אביה ואת אמה ירח ימים ואחר כן תבוא אליה ובעלתה והיתה לך לאשה. (יד) והיה אם לא תפצת בה ושלחתה לנפש ומכר לא תמכרנה בכסף לא תתעמר בה תחת אשר עניתה.	(יד) רק הנשים והטף והבהמה וכל אשר יהיה בעיר כל שאלה תבו לך ואכלת את שכל איבך אשר נתן ה' אליהך לך.
	(טו) כן תעשה לכל הערים הרחוקות ממה מאד אשר לא מערי הגוים האלה הנה. (טז) רק מערי העמים האלה אשר ה' אליהך נתן לך נחלה לא תחיה כל נשמה...

כלי יקר על דב' כ"א, א:

"ויעתה שא נא עיניך וראה מ"ש רז"ל (סוטה מו.) 'תניא אמר רבי יוחנן בן שאול מפני מה אמרה תורה הבא עגלה ערופה, אמר הקב"ה תבא העגלה שלא עשתה פירות, ותערף במקום שאינו עושה פירות, ותכפר על זה שלא הניחוהו לעשות פירות... ובפרשה שלפני זו נאמר 'כי ממנו תאכל ואותו לא תכרות רק עץ אשר תדע כי לא עץ מאכל הוא'... וא"כ כל משכיל יראה בעין שכלו שסמיכות שני פרשיות אלו מבואר מעצמו... אם טעם העגלה ערופה על שלא הניחוהו לעשות פירות בפריה ורביה, שפיר נסמכה לפרשה הקודמת המקפדת על עץ עושה פרי שלא לכרות אותו, ומה לי פרי האדם מה לי פרי האדמה משפט אחד להם שנאמר כי האדם עץ השדה הוא... ותמה אני על כל המפרשים שדבר פשוט כזה יהיה נעלם מנגד עיניהם".

מבנה קונצנטרי (?)

- א. כי תצא למלחמה על איבך ונתנו ה' אלהיך בידך ושבית שבו.
ב. וראית בשבנה אשת פת תאר וחסקת בה
ג. ולקחת לך לאשה.
ד. והבאתה אל תוך ביתך
ה. וגלחת את ראשה ועשתה את צפרניה. והסירה את שמלת שבנה מעליה וישבה בביתך ובכתה את אביה ואת אמה ירח ימים.
1ד. ואחר כן תבוא אליה ובעלתה
1ג. והייתה לך לאשה.
1ב. והיה אם לא חפצת בה
א1. ושלחתה לנפשה ומכר לא תמכרנה בכסף לא תתעמר בה תחת אשר עניתה.

רמב"ם, מו"נ, ח"ג, מ"א:

"וממה שכלל אותו גם כן זה ה'ספר' - 'דין יפת תואר'. וידעת אומרם, "לא דברה תורה אלא כנגד היצר". ועם זה יש בכלל זאת ה'מצוה' מן המידות הטובות שצריך שיתנהגו בהם החשובים מה שאעיר עליו. והוא, שאף על פי ש'גבר יצרו עליו ולא יוכל לסבול ולכוף את יצרו, צריך שייחדנה במקום נסתר - והוא אמרו, "אל תוך ביתך", ואין מותר לו שילחצנה במלחמה' - כמו שבארו שם, שאין מותר לבעלה פעם שנייה עד שינוח אבלה ותשקוט דאגתה; ואין מונעים אותה מהיתאבל ומן הבכי, ולא מההימנעות מן הרחיצה - כמו שכתוב, "ובכתה את אביה ואת אמה וגו'". ומפני זה חמלה התורה עליה ושמה רשות בידה מכל זה, עד שתלאה מן הבכי ומן האבל".

קידושין כ"א ע"ב:

"איבעיא להו: כהן מהו ביפת תואר? חידוש הוא לא שנא כהן ולא שנא ישראל; או דילמא שאני כהנים הואיל וריבה בהן מצות יתרות. רב אמר: מותר, ושמואל אמר: אסור. בביאה ראשונה דכ"ע לא פליגי דשרי דלא דברה תורה אלא כנגד יצר הרע, כי פליגי בביאה שניה - רב אמר: מותר ושמואל אמר: אסור. רב אמר מותר הואיל ואישתריא אישתרי ושמואל אמר אסור דהא הויא לה גיורת וגיורת לכהן לא תזיא. איכא דאמרי: בביאה שניה כ"ע לא פליגי דאסירא, דהויא לה גיורת. כי פליגי בביאה ראשונה, רב אמר: מותר, דהא לא דברה תורה אלא כנגד יצר הרע, ושמואל אמר: אסור, כל היכא דקרינא ביה 'והבאתה אל תוך ביתך' קרינא ביה 'וראית בשביה', כל היכא דלא קרינא ביה 'והבאתה אל תוך ביתך' לא קרינא ביה 'וראית בשביה'".

ירושלמי, מכות, פרק ב', הל' ד':

"ר' יוחנן שלח לרבנין דתמן, תרתין מילין אתון אמרין בשם רב ולית אינון כן. אתון אמרין בשם רב: יפת תואר לא התירו בה אלא בעילה ראשונה בלבד, ואני אוי[מר]: לא בעילה ראשונה ולא בעילה אחרונה, אלא לאחר כל המעשים: "ואחר כן תבוא אליה ובעלתה" - אחר כל המעשים.

1. אשת יפת תואר (מדרש תנאים, דברים כא, יא):

"אשת יפת תואר" ... "יפת תואר" - אין לי אלא בזמן שהיא נאה, מני אפלו כעורה, ת"ל: "וחשקת בה" - אע"פ שאינה נאה. לא דבר הכתי' אלא כנגד היצר יצר רע".

2. עלייה לרגל (מכילתא דרבי שמעון בר יוחאי, שמות לד, כד):

"כי אורי' גוי' מפניך ולא יחמד איש את ארצך" - דברה תורה כנגד היצר; שלא יאמרו ישראל: היאך אנו מניחין ארצנו ובתינו ושדותינו וכרמינו, ועולין לרגל? שמא יבואו אחרים וישבו במקומותינו? לפיכך, ערב להן הקב"ה: "ולא יחמד איש את ארצך בעלתך לראות"...

3. ערלה (ספרא קדושים, פרשה ג):

רבי עקיבא אומר: דברה תורה כנגד היצר, שלא יהיה אדם אומר הרי ארבע שנים אני מצטער בו חנם. לכך נאמר: "להוסיף לכם תבואתו".

4. שילוח עבדים (מדרש תנאים, דברים טו, יח):

"לא יקשה בעיניך בשלחך" - כנגד יצר הרע הכתי' [וב] מדבר.

5. השבת אבידה (ספרי דברים, רכב):

"שור אחיך" - אין לי אלא שור אחיך, שור אויבך - מניין? תלמוד לומר: "אויבך" - מכל מקום. אם כן, למה נאמר "אחיך"? אלא מלמד, שלא דברה תורה אלא כנגד היצר.

